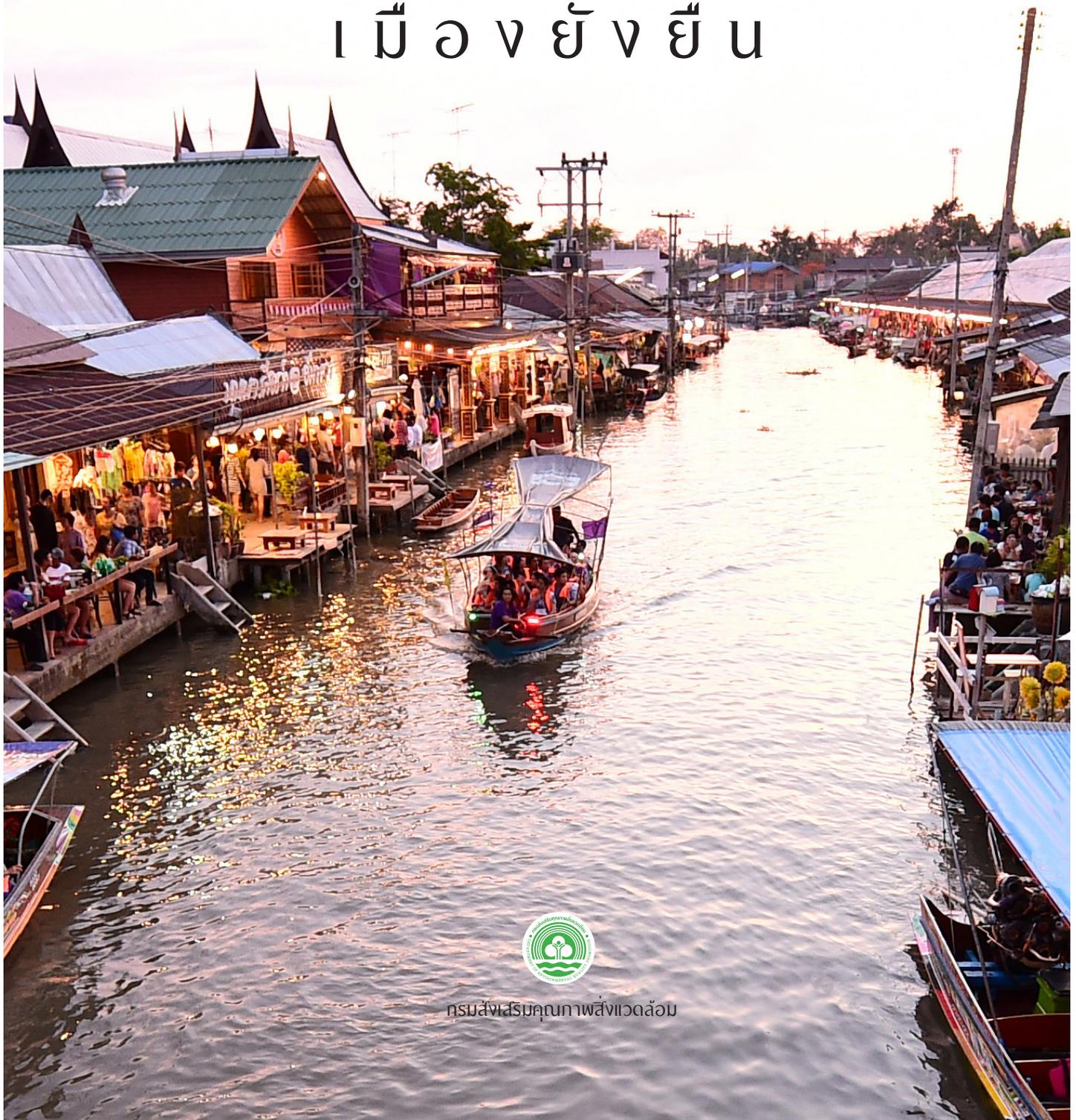

14 เรื่อง

เมืองยังยืน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

14 เรื่อง เมืองยังยืน

สารบัญ

บทนำ 4

1	เทศบาลตำบลเวียงเทิง 6	2	เทศบาลตำบลจม้น 8	3	เทศบาลนครภูเก็ต 10
---	-----------------------	---	------------------	---	--------------------

4	เทศบาลนครอุดรธานี 12	5	เทศบาลตำบลบ้านสูง 14	6	เทศบาลเมืองตากลี 16
---	----------------------	---	----------------------	---	---------------------

แหล่งเรียนรู้ เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน 18

7	เทศบาลตำบลเรณูนคร 20	8	เทศบาลเมืองกระบี่ 22	9	เทศบาลเมืองพิจิตร 24
---	----------------------	---	----------------------	---	----------------------

10	เทศบาลตำบลเกาะคา 26	11	เทศบาลตำบลหนองเต็ง 28	12	เทศบาลนครเชียงราย 30
----	---------------------	----	-----------------------	----	----------------------

13	เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน 32	14	เทศบาลเมืองพันทนคม 34
----	--------------------------	----	-----------------------

บทนำ

ตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030 ได้กำหนดทิศทางการรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการโดยการมีรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการเกิดของเสีย การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทะเล การปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้อย่างยั่งยืนและหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ การบริหารจัดการเมืองอย่างยั่งยืนลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม และการดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ สำหรับประชาคมอาเซียนได้นำแนวทางการพัฒนาตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนดังกล่าวมากำหนดเป็นกรอบการดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2030 กล่าวคือ ยุทธศาสตร์ C2 เมืองที่มีความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีภารกิจในการแปลงแนวทางตามที่กำหนดในวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนและกรอบวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนดังกล่าว มาสู่การปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืนด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน ภายใต้โครงการ “เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน” ด้วยการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลไทย ร่วมกับ Japan-ASEAN Integrated Fund, ASEAN Secretariat และ Institute for Global Environmental Strategies

หนังสือเล่มนี้เป็นการรวบรวมเรื่องราวและแบบอย่างการดำเนินงานที่ดีด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมยั่งยืนของเมืองที่เข้าร่วมโครงการเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียนในระยะที่ผ่านมา รวมทั้งเมืองที่เป็นดาวรุ่ง “เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน” ของประเทศไทยที่กำลังจะก้าวสู่ความเป็นเมืองต้นแบบ

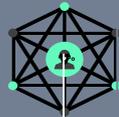
3. ยกระดับเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนสู่อาเซียน

- พัฒนาและยกระดับการดำเนินงาน ต่อยอดกิจกรรมให้เป็นเมืองต้นแบบที่มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมเทียบเท่ามาตรฐานสากล
- พัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

กระบวนการดำเนินงานเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

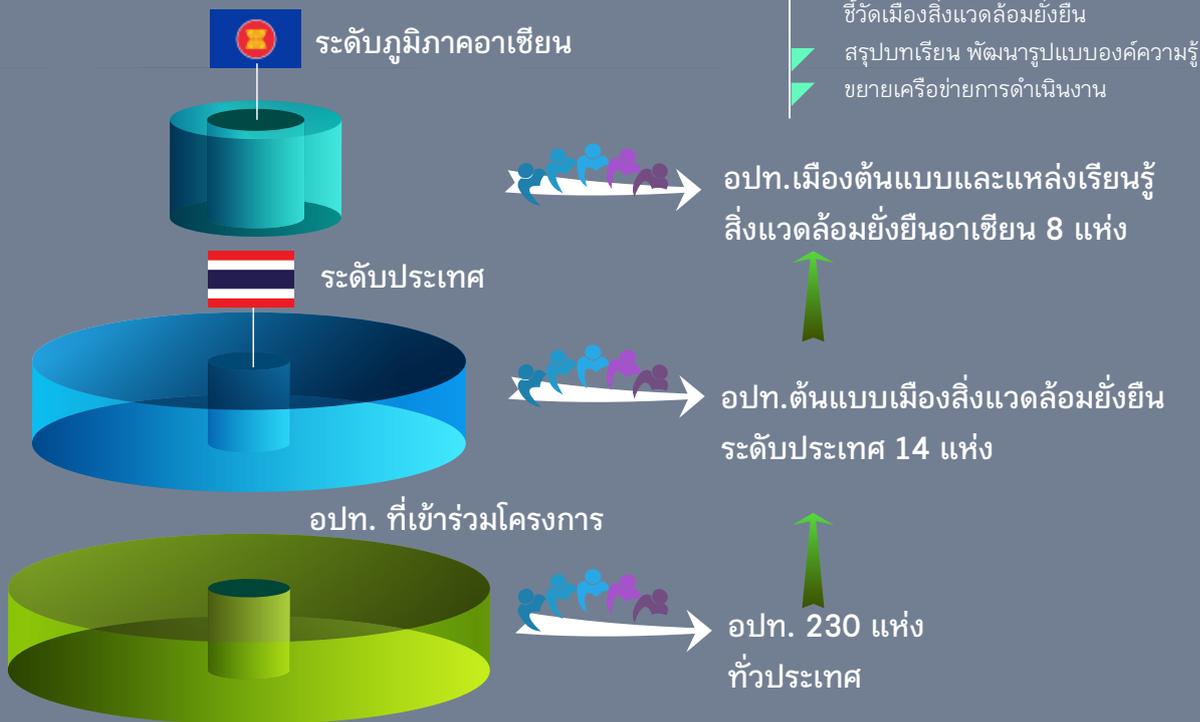
2. พัฒนาเครื่องมือและกลไกการพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

- พัฒนาเกณฑ์ชี้วัดเพื่อใช้เป็นเครื่องมือและแนวทางในการพัฒนาประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ท้องถิ่นสำหรับการพัฒนาและยกระดับสู่มาตรฐาน
- สร้างกลไกและส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในจังหวัด

1. สร้างการมีส่วนร่วมและพลังภาคี

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเสริมพลังภาคีเครือข่ายในพื้นที่ให้เกิดกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมตามลักษณะเมือง โดยการใช้แผนปฏิบัติการท้องถิ่นเป็นเครื่องมือ
- ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้ อปท. ดำเนินกิจกรรมตามเกณฑ์ชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
- สรุปบทเรียน พัฒนารูปแบบองค์ความรู้
- ขยายเครือข่ายการดำเนินงาน

เทศบาลตำบล เวียงเทิง

อ. เติ้ง จ. เชียงราย

- วิสัยทัศน์ : เทศบาลเวียงเทิง เป็นเมืองน่าอยู่ คนมีความสุข มีการเรียนรู้และพัฒนา บริหารจัดการก้าวหน้า รักษาสิ่งแวดล้อม
- ประชากร: 5,100 คน
- ชุมชนในเขตเทศบาล : 5 ชุมชน
- ขนาดพื้นที่ : 12 ตารางกิโลเมตร

ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเทิงมีลักษณะเป็นที่อยู่อาศัยสลับกับพื้นที่เกษตรกรรม มีแม่น้ำแม่ลาวและแม่น้ำอิงไหลผ่าน ทำให้เวียงเทิงเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท เวียงเทิงเป็นเมืองเก่าที่มีความสำคัญทางการปกครองมาตั้งแต่อดีต ดังนั้นในปัจจุบันร่องรอยของความรุ่งเรืองในอดีตจึงยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป เช่น ซากวัดวาอาราม เศษภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนพระพุทธรูป และคูเมืองโบราณ

ความโดดเด่นในการจัดการเมือง

สร้าง...คูเมืองสวยน้ำอิงใส : แก้ปัญหาสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำคูเมืองเก่า ซึ่งเป็นโบราณสถานสำคัญคู่บ้านคูเมือง และยังมี การปรับปรุงภูมิทัศน์รอบๆ คูเมืองให้กลับมาสะอาดสวยงาม รวมถึงแก้ปัญหาหน้าเสียดจากชุมชนที่ปล่อยลงสู่คูเมือง โดยนำหลักการบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีธรรมชาติมาใช้ เช่น การใช้ผักตบชวา การสร้างบึงประดิษฐ์ และการใช้น้ำดีไล่น้ำเสีย

ตลาดชุมชนริมน้ำอิง : พัฒนาการตลาดชุมชนเก่าแก่ริมน้ำอิง ให้กลายเป็นที่จำหน่ายสินค้าและอาหารปลอดภัย เป็นตลาดที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม มีการณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม ส่งเสริมให้ชาวบ้านนำภาชนะมาใส่อาหารทุกครั้งที่มาจับจ่ายซื้อสินค้า มีการคัดแยกขยะ แปรลงโหมตลาดธรรมดาให้กลายเป็นตลาดปลาอ่าง และจำหน่ายผลผลิตจากชุมชนทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ช่วยสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง

จัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง : ส่งเสริมให้ชุมชนจัดการขยะในครัวเรือน มีการคัดแยกขยะรีไซเคิล เพื่อนำไปจำหน่าย ขยะอินทรีย์นำมาทำน้ำหมักชีวภาพ ฯลฯ เทศบาลมีระบบการเก็บและกำจัดขยะปลายทางอย่างถูกสุขลักษณะ ด้วยเตาเผาขยะความร้อนสูง

- ▶ ติดต่อ : เทศบาลตำบลเวียงเทิง เลขที่ 3 หมู่ 15 ถ. พิศาล ต. เวียง อ. เทิง จ. เชียงราย 57160 โทรศัพท์ : +66 53 79 5321, +66 53 66 9194 โทรสาร : +66 53 66 9041 เว็บไซต์ : www.wiangthoeng.go.th อีเมล : wiangthoeng795@gmail.com

หมู่บ้านจัดการตนเอง : บ้านเวียงจอมจ้อ มีการบริหารจัดการชุมชนอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทุกประเด็นของการพัฒนา ตั้งแต่เรื่องสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม ไปจนถึงสิ่งแวดล้อม มีการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบล มีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับของหมู่บ้านที่เกิดจากการมีส่วนร่วม และมีการออกธรรมนูญพลเมือง เรื่องการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ท้องถิ่นแห่งการเรียนรู้ : มีการรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น เช่น ปัญหาท้องถิ่น ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชน ซึ่งองค์ความรู้เหล่านี้จะถูกนำไปเผยแพร่และถ่ายทอดสู่กลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชน รวมถึงผู้ที่สนใจ

ปัจจัยความสำเร็จ

- ▶ ค้นหาทุนของเมืองให้เจอ จากนั้นจึงสร้างคนให้พร้อม และพัฒนาเมืองด้วยเสียงประชาชน
- ▶ รู้จักบูรณาการองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและเสาะแสวงหาองค์ความรู้จากภายนอกมาใช้ในการจัดการเมือง
- ▶ ดึงเครือข่ายความร่วมมือจากองค์กรภายนอกมาช่วยสนับสนุนการพัฒนาเมืองไปสู่ความยั่งยืน

ความโดดเด่นในการจัดการเมือง

กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร :
เกษตรกรในชุมชนรวมตัวกันนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นทุเรียนทอด ก๊วยฉาบ และมังคุดกวน นอกจากนี้

ยังมีการนำเปลือกมังคุดมาต่อยอดเป็น ถ่านเปลือกมังคุด ดับกลิ่น จนกลายเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 3 ดาว ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ต้องการของตลาด ผลกำไรที่เกิดขึ้น จัดสรรไว้เป็นกองทุนกู้ยืมสำหรับสมาชิกโดยไม่คิดดอกเบี้ย

ถนนคอนกรีตเสริม

ไม้ไผ่ : ด้วยเหตุที่เป็นเทศบาลขนาดเล็ก

งบประมาณพัฒนาท้องถิ่นมีจำกัด เทศบาลกับชุมชนจึงรวมใจกันสร้างถนนขึ้นใช้เอง ด้วยการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับหลักการทางวิศวกรรม โดยนำไม้ไผ่มาใช้แทนเหล็กเส้น สร้างเป็นถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ที่มีความแข็งแรงคงทน ซึ่งนอกจาก

เป็นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ยังช่วยประหยัดงบประมาณ และยังประโยชน์ให้กับคนในพื้นที่เป็นอย่างมาก

ปัจจัยความสำเร็จ

- ▶ ไม่ปล่อยให้ข้อจำกัดมาเป็นอุปสรรคของการพัฒนาเมือง แต่ต้องทำความเข้าใจกับข้อจำกัดของตนเอง และหาแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมบนพื้นฐานของการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ▶ เน้นการสร้างชุมชนต้นแบบ เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ แล้วจึงขยายออกไป เพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน

โมเดลเพื่อสิ่งแวดล้อม

: เป็นการรวมตัวกันของคนในชุมชน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรูปแบบของโฮมสเตย์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้มีความสำคัญกับการจัดการขยะตามหลักการ 3R ลดการใช้ ใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ มีการวางระบบจัดการน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ และยังมีบริการอาหารปลอดภัยไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

ชุมชนจัดการขยะ : สร้างระบบจัดการขยะในชุมชน เช่น ส่งเสริมให้แต่ละครัวเรือนคัดแยกขยะ จัดตั้งธนาคารขยะในชุมชน กิจกรรมขยะแลกของ และตลาดนัดขยะ ธรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนช่วยกันรักษาความสะอาดในชุมชนของตนเอง เช่น การเก็บขยะสองข้างทาง และการประกวดบ้านน่ามอง

- ▶ ติดต่อ :
เทศบาลตำบลฉนวน เลขที่ 4 หมู่ที่ 5
ต. ฉนวน อ. มะขาม จ. จันทบุรี 22150
โทรศัพท์ : +66 39-48 0389
โทรสาร : +66 39 48 0389 ต่อ 16
เว็บไซต์ : www.chaman.go.th
อีเมล : office@chaman.go.th

เทศบาลนครภูเก็ต

อ. เมือง จ. ภูเก็ต

เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและค้ามาตั้งแต่อดีต รุ่งเรืองมาจากธุรกิจเหมืองแร่ดีบุก มีชาวจีนและชาวตะวันตกอพยพเข้ามาค้าขายและทำเหมืองเป็นจำนวนมาก จนเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างคนท้องถิ่น ชาวจีน และชาวตะวันตก จนกลายเป็นรูปแบบทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น อาหารการกิน ซึ่งได้รับการยกย่องจาก UNESCO ให้เป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหาร (Phuket: City of Gastronomy in UNESCO Creative Cities Network) แห่งแรกของประเทศไทยและอาเซียน และมีรูปแบบสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส ซึ่งเป็นการผสมผสานศิลปะตะวันตกและตะวันออก พบเห็นได้ทั่วไปในย่านเมืองเก่า และได้กลายมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของภูเก็ต แม้เศรษฐกิจของเมืองจะไม่ได้ขับเคลื่อนด้วยธุรกิจเหมืองแร่เช่นในอดีต แต่ก็ไม่ได้ทำให้ภูเก็ตลดความสำคัญลง เพราะด้วยต้นทุนทางธรรมชาติบวกกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ปัจจุบันภูเก็ตจึงกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวติดอันดับโลก

- ▶ วิสัยทัศน์ : นครภูเก็ต เป็นนครแห่งการสร้างสรรค์และน่าอยู่อย่างยั่งยืน
- ▶ ประชากร: 79,000 คน
- ▶ ชุมชนในเขตเทศบาล : 16 ชุมชน
- ▶ ขนาดพื้นที่ : 12 ตารางกิโลเมตร

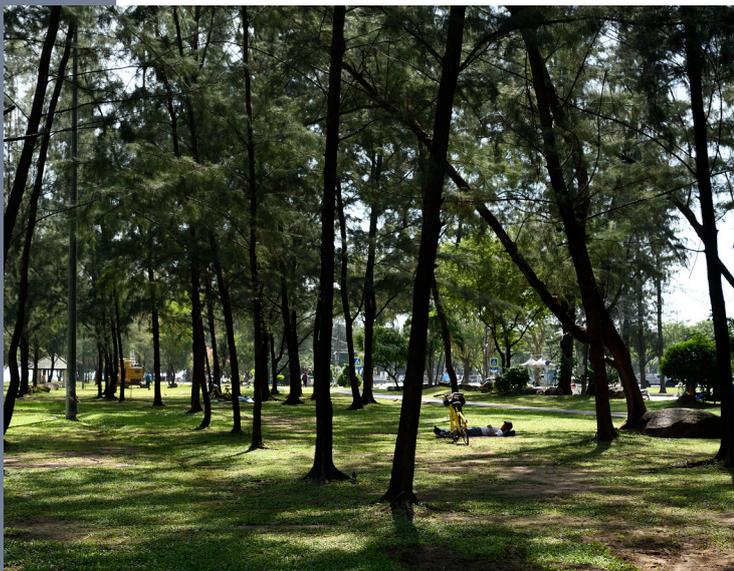
ความโดดเด่นในการจัดการเมือง

ปรับปรุงภูมิทัศน์และเพิ่มพื้นที่สีเขียว : พัฒนาสวนสาธารณะสะพานหินให้กลายเป็นแหล่งนันทนาการและห้องเรียนธรรมชาติ มีการเพิ่มพื้นที่สีเขียวด้วยการปลูกต้นไม้บนพื้นที่ว่าง บริเวณวงเวียนและเกาะกลางถนน มีการนำสายไฟฟ้าและสายสัญญาณต่างๆ บริเวณย่านเมืองเก่าลงดิน ช่วยสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่บดบังความสวยงามของอาคารชิโนโปรตุกีส ทำให้ภูมิทัศน์เมืองสวยงามขึ้น และปรับปรุงทางเดินเท้าในเขตเมืองเก่าให้สอดคล้องกับรูปแบบสถาปัตยกรรมดั้งเดิมโดยเน้นการออกแบบเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ของคนทุกเพศทุกวัย

จัดการขยะและมลพิษ : มีการนำระบบจัดการขยะแบบครบวงจรมาใช้ เริ่มตั้งแต่การส่งเสริมให้ชุมชนคัดแยกและจัดการขยะในครัวเรือน จนมาถึงการกำจัดขยะด้วยระบบเตาเผา พลังงานความร้อนที่เกิดจากการเผาขยะ นำมาผลิตกระแสไฟฟ้าสำหรับใช้ในศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย และจำหน่ายให้กับการ

ไฟฟ้า นอกจากนี้ยังมีการวางระบบบำบัดน้ำเสียรวมที่ครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ในเขตเทศบาล เป็นระบบที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบจัดการน้ำเสียชุมชน (MSMS 2008) จากกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วจะนำไปใช้ในระบบหล่อเย็นของโรงงานเตาเผาขยะ และใช้รดน้ำต้นไม้

ชุมชนร่วมใจอนุรักษ์และสืบสานวิถีคนภูเก็ต : ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเมืองในรูปแบบต่างๆ เช่น กิจกรรมปลูกป่าชายเลน การเก็บขยะริมชายหาด การรวมตัวกันของร้านอาหาร ตลาด และสถานศึกษา ในการงดใช้โฟม หรือการทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์น้อยของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว ที่จะพาผู้สนใจเข้าชมนิทรรศการภายในศูนย์การเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนบางเหนียว ซึ่งเป็นชุมชนเก่าแก่อายุกว่าร้อยปี ซึ่งตั้งอยู่ในโรงเรียน

ปัจจัยความสำเร็จ

- ▶ พัฒนาอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของเมือง และนำมาต่อยอดเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นตัวนำ
- ▶ ความสำเร็จของเมืองเกิดขึ้นจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งเครือข่ายภาครัฐและภาคประชาชน บวกรวมกับการรู้จักนำเทคโนโลยีมาช่วยในการพัฒนาเมือง

ติดต่อ : เทศบาลนครภูเก็ต 52/1 ถ. นริศร อ. เมือง จ. ภูเก็ต 83000
โทรศัพท์ : +66 76 21 2196, +66 76 21 3551 โทรสาร : +66 76 21 3374
เว็บไซต์ : www.phuketcity.go.th อีเมล : admin@pkm.mail.go.th

เทศบาลนครอุดรธานี

อ. เมือง จ. อุดรธานี

เป็นเทศบาลขนาดใหญ่ อยู่ไม่ไกลจากชายแดนไทย-ลาว จึงทำให้กลายเป็นศูนย์กลางการเดินทางไปยังภูมิภาคอินโดจีน ผ่านทางสะพานมิตรภาพไทย-ลาว จ. หนองคาย อีกทั้งยังมีสนามบินที่ในอนาคตพร้อมเปิดรับสายการบินจากต่างประเทศ ทั้งหมดนี้จึงทำให้ที่นี่กลายเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมในด้านเศรษฐกิจและการลงทุน ทั้งนี้ในเขตเทศบาลยังเป็นแหล่งการค้าการลงทุนที่สำคัญของจังหวัด จึงเป็นเมืองที่มีประชาชนเข้ามาอาศัยทำมาหากินเป็นจำนวนมาก

- ✔ วิสัยทัศน์ : นครอุดรธานีน่าอยู่ ร่วมใจพัฒนา ศูนย์การค้าการลงทุน บริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล สืบสานวัฒนธรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ✔ ประชากร : 130,000 คน
- ✔ ชุมชนในเขตเทศบาล : 104 ชุมชน
- ✔ ขนาดพื้นที่ : 47.70 ตารางกิโลเมตร

ความโดดเด่นในการจัดการเมือง

จัดการปัญหายาเสพติดในชุมชนแออัด : เปลี่ยนชุมชนแออัดที่รกร้างพื้นที่สาธารณะและแหล่งค้ายาเสพติด ให้กลายเป็น “ชุมชนพาสุขมั่นคง” ด้วยการจัดหาที่อยู่อาศัยแห่งใหม่ที่เหมาะสม และปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางสังคมให้ดีขึ้น สร้างระบบดูแลซึ่งกันและกันของคนในชุมชน ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ช่วยลดปัญหายาเสพติด และปัญหาสังคมที่จะเกิดขึ้น

บริการสาธารณสุขสุขครบวงจร : มีการวางระบบบริการสาธารณสุขครบวงจร ที่จะดูแลตั้งแต่การส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสุขภาพของประชาชน มีโรงพยาบาลเทศบาลนครอุดรธานี ซึ่งมีขีดความสามารถในการให้บริการทางการแพทย์ครบครันด้วยบุคลากรทางการแพทย์และเครื่องมือที่ทันสมัย ให้บริการทั้งแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์ทางเลือก มีศูนย์กายภาพบำบัด และศูนย์ไตเทียม รวมถึงมีบริการ CT Scan และ MRI โดยมีเป้าหมายที่จะทำให้นครอุดรธานีกลายเป็นเมืองแห่งสุขภาพ

ศูนย์แห่งการบริการนครอุดรธานี : เป็นศูนย์บริการประชาชนที่รวมงานบริการจากส่วนงานต่างๆ ของเทศบาลมาไว้ ณ จุดบริการเดียวกัน ในลักษณะของ one stop service มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของงานบริการ พร้อมทั้งมีการจัดทำฐานข้อมูลประชากรในเขตเทศบาลทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ปัจจุบันเปิดศูนย์บริการประชาชนแห่งที่ 2 เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่มาใช้บริการ

Udon Bike Share : บิน กัน บิน : ส่งเสริมให้ประชาชนหันมาใช้จักรยานเป็นพาหนะในการเดินทาง เพื่อลดปัญหามลพิษ ด้วยการพัฒนาระบบจักรยานสาธารณะแบบยืมคืนอัตโนมัติไว้บริการประชาชนตามจุดต่างๆ ทั่วเมือง นอกจากนี้ยังได้จัดสรรพื้นที่ผิวจราจรบางส่วนระยะทาง 10 กิโลเมตร เพื่อใช้เป็นเลนจักรยานด้วย

ป่าชุมชน : เทศบาลร่วมกับสำนักงานป่าไม้จังหวัดอุดรธานี ร่วมกันพัฒนาป่าชุมชนเทศบาล 8 เป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ เพื่อปลูกสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน

ปัจจัยความสำเร็จ

- ค้นหาศักยภาพของเมืองให้พบ ทั้งทุนภายในและโอกาสจากปัจจัยภายนอก จากนั้นจึงต่อยอดจากสิ่งที่มี ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพ และคุณภาพให้ดีขึ้น เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีกว่าเดิม

ติดต่อ : เทศบาลนครอุดรธานี ถ. อธิปัตย์ ต. หมากรับ อ. เมือง จ. อุดรธานี 41000
โทรศัพท์ : +66 42 32 5176-85 ต่อ 7001, 8601, 8602
โทรสาร : +66 42 32 6456, +66 42 22 3266
เว็บไซต์ : www.udoncity.go.th

เทศบาลตำบลบ้านปาง

อ. เมือง จ. พะเยา

ด้านตะวันออกของเทศบาลติดกับกว๊านพะเยา ซึ่งเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปาสำหรับคนเมืองพะเยา และเป็นแหล่งโปรตีนจากปลาน้ำจืดที่สำคัญของคนในท้องถิ่น ด้านทิศตะวันตกมีเขตติดต่อกับอุทยานแห่งชาติดอยหลวง ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำของลำห้วยที่ไหลลงสู่กว๊านพะเยา แม้จะเป็นท้องถิ่นขนาดเล็ก แต่ก็เต็มไปด้วยผืนนา ผืนน้ำ และผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผู้คนในชุมชนมีอาชีพที่หลากหลาย ตั้งแต่เกษตรกรรม หัตถกรรม ไปจนถึงอุตสาหกรรมในครัวเรือน

- ▶ วิสัยทัศน์ : สิ่งแวดล้อมดี ประชาชนมีคุณภาพ ยึดหลักธรรมาภิบาล สู่บ้านปางน่าอยู่อย่างยั่งยืน
- ▶ ประชากร : 4,300 คน
- ▶ ชุมชนในเขตเทศบาล : 9 ชุมชน
- ▶ ขนาดพื้นที่ : 23.80 ตารางกิโลเมตร

ความโดดเด่นในการจัดการเมือง

การบริหารจัดการน้ำ : ชุมชนและเทศบาลช่วยกันวางระบบบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ชุมชนสามารถนำน้ำจากลำห้วยธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ได้ตลอดทั้งปี เช่น มีการสร้างฝายชะลอน้ำฝายที่สร้างขึ้นยังประโยชน์ให้กับพื้นที่การเกษตรหลายพันไร่ คั้นความชุ่มชื้นให้กับผืนดิน นอกจากนี้ยังวางท่อประปาภูเขา เพื่อดึงน้ำจากตอยหลวงมาใช้ในชุมชน มีการนำระบบบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีธรรมชาติมาใช้บำบัดน้ำเสียที่เกิดจากการทำปาล์ม

ชุมชนอนุรักษ์ป่า : บ้านม่อนแก้วเป็นชุมชนต้นน้ำ มีพื้นที่ติดกับป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติ แต่เดิมเป็นป่าเสื่อมโทรม ต่อมาชาวบ้านได้รวมตัวกันอนุรักษ์ผืนป่าแห่งนี้อย่างจริงจัง จนได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นป่าชุมชน มีการจัดทำเส้นทางลาดตระเวนป้องกันรักษาป่า จัดกิจกรรมบวชป่า ปลูกป่าทดแทน มีการสำรวจพันธุ์ไม้ท้องถิ่นเพื่อนำมาอนุรักษ์ และมีการทำแนวกันไฟเป็นประจำทุกปี

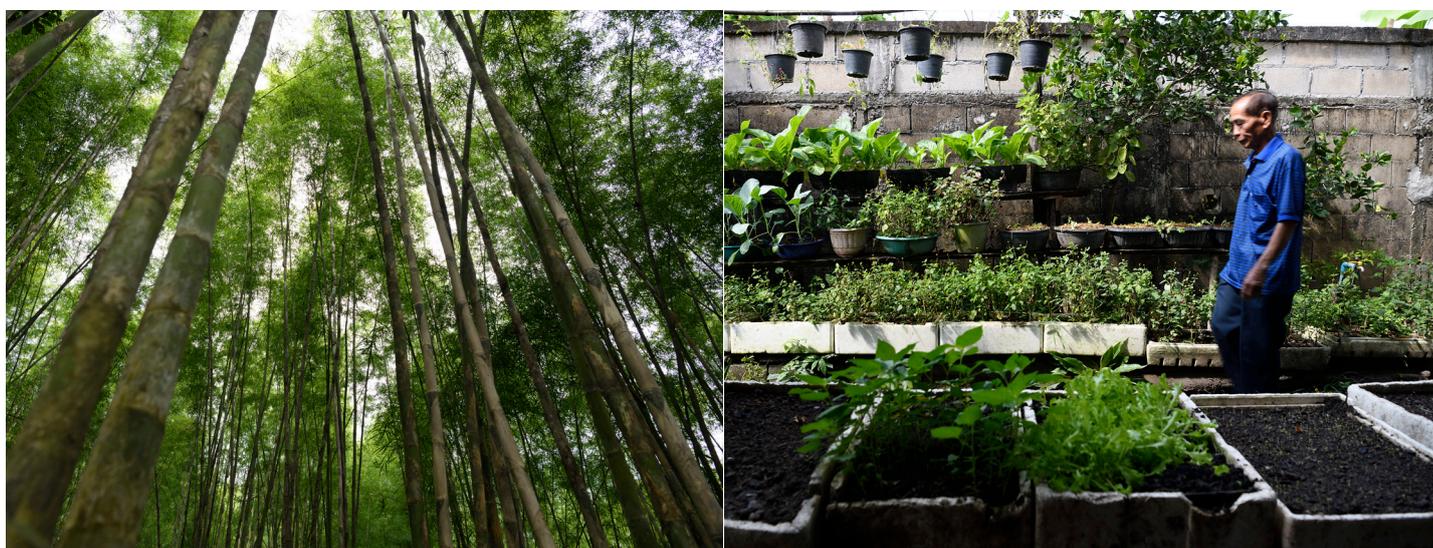
เปลี่ยนไร่ข้าวโพด เป็นสวนไผ่รวก : เทศบาลส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกไผ่รวกแทนการทำไร่ข้าวโพด ซึ่งเป็นพืชที่มีราคาไม่แน่นอน ในขณะที่ไผ่รวกเป็นที่ต้องการของตลาดและราคาไม่ผันผวน ทั้งยังเป็นไม้ยืนต้นและเป็นพืชที่สร้างความชุ่มชื้น ดังนั้นการปลูกไผ่แทนการทำไร่ข้าวโพดจึงช่วยสร้างความชุ่มชื้นให้กับผืนดิน ลดการบุกรุกทำลายป่า และสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับชาวบ้าน

จัดการขยะในครัวเรือน : ส่งเสริมให้ชุมชนจัดการขยะในครัวเรือน ทั้งขยะเปียก ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย เช่น ขยะรีไซเคิลแยกไว้ขาย ขยะอินทรีย์นำมาทำน้ำหมักชีวภาพ หรือนำไปใส่ในเสวียน (เป็นลักษณะการทำคอกด้วยไม้ไผ่สานไว้รอบโคนต้นไม้)

เมื่อย่อยสลายจะได้ปุ๋ยบำรุงดินและต้นไม้ ส่วนขยะอันตรายคัดแยกและรวบรวมเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธีต่อไป

ปัจจัยความสำเร็จ

- ความยั่งยืนของการจัดการเมืองต้องเข้าใจลักษณะของระบบนิเวศและภูมิสังคมของพื้นที่ ซึ่งเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตของชุมชน และเมื่อเข้าใจจึงเริ่มต้นพัฒนาทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

เทศบาลเมืองตากลี

อ. ตากลี จ. นครสวรรค์

เทศบาลเมืองตากลี เป็นชุมชนเมืองกิ่งชนบท สังกัดได้จากวิถีชีวิตของคนตากลีที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองจะประกอบอาชีพค้าขายสองข้างทางบนถนนสายหลักเต็มไปด้วยห้องแถวและอาคารพาณิชย์ เลยจากเขตชุมชนเมืองออกไปจะเป็นพื้นที่เกษตรกรรม

- วิสัยทัศน์ : ตากลีเมืองแห่งความสุข
- ประชากร : 24,400 คน
- ชุมชนในเขตเทศบาล : 22 ชุมชน
- ขนาดพื้นที่ : 16 ตารางกิโลเมตร

ความโดดเด่นในการจัดการเมือง

จัดการขยะแบบครบวงจร : มีการวางระบบจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น ส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะในครัวเรือน จัดตั้งธนาคารขยะในชุมชน ทรนรงค์ให้ร้านค้าและชุมชนลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม หันมาใช้ถุงผ้าให้มากขึ้น วางระบบจัดเก็บขยะที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีบ่อฝังกลบขยะอย่างถูกหลักสุขาภิบาล นอกจากนี้เทศบาลยังเป็นศูนย์รวมในการจัดการขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงด้วย

การจัดเก็บรายได้ที่มีประสิทธิภาพ : มีระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ โดยการเก็บค่าขยะมูลฝอยร่วมกับค่าน้ำประปา ทำให้สามารถจัดเก็บรายได้ได้เพิ่มขึ้น ช่วยลดปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ สามารถนำเงินรายได้ที่เพิ่มขึ้นไปปรับปรุงระบบน้ำประปาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน น้ำบริโภคน้ำจืด จนได้รับรางวัลการจัดการคุณภาพน้ำจากกระทรวงสาธารณสุข

จัดการมลพิษจากการเลี้ยงสุกร ด้วยก๊าซชีวภาพ : ชุมชนร่วมกันแก้ปัญหาหมอลพิษจากน้ำเสียและกลิ่นเหม็นจากการเลี้ยงสุกร โดยการนำมูลสุกรไปผลิตเป็นก๊าซชีวภาพ ได้ก๊าซหุงต้มไว้ใช้ในครัวเรือน มีการต่อท่อแบ่งปันก๊าซที่ผลิตได้ให้กับครัวเรือนข้างเคียง นอกจากนี้ในขั้นตอนสุดท้ายของการผลิตก๊าซชีวภาพยังได้ปุ๋ยชีวภาพไว้ใช้สำหรับปลูกต้นไม้ ซึ่งก๊าซหุงต้มและปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตได้เองยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน แก้ปัญหาหมอลพิษ และลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน

บ้านหลังเลิกเรียน : มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ให้กับเยาวชน เช่น กิจกรรมฝึกอบรวมวาดภาพระบายสี เพื่อที่เยาวชนจะได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ช่วยให้เยาวชนห่างไกลจากอบายมุขและสิ่งมอมเมา ซึ่งเป็นการลดปัจจัยเสี่ยงที่นำไปสู่ปัญหาสังคม

ปัจจัยความสำเร็จ

- ▶ มีแนวคิดและนโยบายชัดเจนที่จะบริหารท้องถิ่นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมถึงสร้างความเข้มแข็งของประชาชนด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจ และใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลยุทธ์ในการทำงาน
- ▶ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการในฝ่ายต่างๆ ของเทศบาล จนเกิดผลสัมฤทธิ์ เช่น การบูรณาการการทำงานของกองการประปา กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และกองคลังในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับค่าน้ำประปา

- ▶ ติดต่อ : เทศบาลเมืองตาคลี เลขที่ 1 ซอย ประชาตาคลี 3 ต. ตาคลี อ. ตาคลี จ. นครสวรรค์ 60140 โทรศัพท์ : +66 5621 9299 โทรสาร : + 66 56 21 9288 เว็บไซต์ : www.takhlicity.go.th อีเมล : info@takhlicity.go.th

แหล่งเรียนรู้
เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน

เทศบาลตำบลเรณูนคร

อ. เรณูนคร จ. นครพนม

แหล่งเรียนรู้ที่ 1 : การจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น (เหล้าอู)

เหล้าอู : ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อถนอมอาหารไว้ให้กินได้นาน โดยใช้ข้าวเหนียวและสมุนไพรที่หาได้ในท้องถิ่น บรรจุใส่ไห ใช้ไม้ซางเป็นหลอดดูด มีรสชาติหอมหวาน นิยมนำไปใช้ในงานรับแขกบ้านแขกเมืองคู่กับพานบายศรีสู่ขวัญ

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 : การอนุรักษ์ต้นไม้ในเมือง

การสำรวจและขึ้นทะเบียนต้นไม้ในเมือง โดยการวัดความสูง เส้นรอบวง จากนั้นนำไปคำนวณเพื่อหามวลชีวภาพและปริมาณคาร์บอนที่กักเก็บได้ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ในการเพิ่มและรักษาพื้นที่สีเขียวในเมือง

แหล่งเรียนรู้ที่ 3 : การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงภายใต้ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและเทศบาล โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานกัน เช่น การเลี้ยงสุกร เป็ด ไก่พื้นเมือง การปลูกผักอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนและชุมชน เป็นการฝึกทักษะอาชีพการเกษตรพื้นฐาน

“การจัดการขยะในโรงเรียน” ระบบการคัดแยกขยะรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ และขยะทั่วไปในโรงเรียน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและสร้างวินัยที่ดีในการทิ้งขยะและนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์

แหล่งเรียนรู้ที่ 4 : หัตถกรรมพื้นบ้าน แหล่งเรียนรู้ ทักษะและภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าหรือ “ต่าหูก” และการเย็บปักถักร้อย ตามเอกลักษณ์การแต่งกายของชาวผู้ไทยเรณูนคร คือ การสวมชุดสีกรมท่า ขลิบแดง และมีลายปักดอกกุหลาบสีแดงที่หน้าอก ที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และพัฒนายกระดับเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองทอมือ OTOP ที่โด่งดังทั้งชื่อเสียงและคุณภาพ

แหล่งเรียนรู้ที่ 5 : การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

ชุมชนต้นแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยทุกครัวเรือนต้องคัดแยกขยะ ดังนี้

ขยะรีไซเคิล เพื่อนำไปขายให้กับกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ ซึ่งจะต้องจัดสรรเงินออกเป็น 2 ส่วน คือ เป็นรายได้ให้กับครัวเรือนที่นำขยะรีไซเคิลไปขาย และนำเงินเข้ากองทุนเพื่อเป็นเงินสวัสดิการสงเคราะห์ในกรณีที่สมาชิกในครัวเรือนเสียชีวิต

ขยะอินทรีย์ นำมาทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในการปลูกผักปลอดสารพิษไว้บริโภคในครัวเรือน

แหล่งเรียนรู้ที่ 6 : วิถีชีวิตและวัฒนธรรมผู้ไทย แหล่งเรียนรู้ ศิลปวัฒนธรรม การแต่งกาย ประเพณีและภาษาพูดของชาวผู้ไทยซึ่งเป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นมีเสน่ห์เฉพาะตัว รวมทั้งศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่ได้รับการเผยแพร่ไปทั่วทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- ▶ วิสัยทัศน์ : เมืองไร้มลพิษ ทุกชีวิตมีสุข คู่วัฒนธรรม
- ▶ ประชากร : 4,700 คน
- ▶ ชุมชนในเขตเทศบาล : 9 ชุมชน
- ▶ ขนาดพื้นที่ : 2.40 ตารางกิโลเมตร
- ▶ ติดต่อ : เทศบาลตำบลเรณูนคร 326 หมู่ 9 ต. โพนทอง อ. เรณูนคร จ. นครพนม 48170
โทรศัพท์/โทรสาร : +66 42 57 9239
เว็บไซต์ : www.tessabanrenu.go.th
อีเมล : info@tessabanrenu.go.th

เทศบาลเมืองกระบี่

อ. เมือง จ. กระบี่

แหล่งเรียนรู้ที่ 1 : สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 26 (กระบี่)

แหล่งเรียนรู้ควบคู่การอนุรักษ์พื้นที่สีเขียว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปอดเมืองกระบี่ เป็นห้องเรียนวิถีธรรมชาติระบบนิเวศป่าชายเลนที่ครบวงจรตั้งแต่ศึกษาพันธุ์ไม้ป่าชายเลน, วัฏจักรและการดำรงชีวิตการเติบโตของนานาสัตว์ทะเล, คุณภาพดิน, และคุณภาพอากาศ

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 : ชุมชนคูเมือง

แหล่งเรียนรู้วิถีชุมชนในการเพาะพันธุ์อนุบาลและเลี้ยงปูดำ โดยวิถีธรรมชาติ ซึ่งต้องทำควบคู่กับการอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าชายเลน เพื่อรักษามาตรฐานของดินให้คงความสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาหารของสัตว์ทะเล ส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชน นอกจากนี้เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนและพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไปอีกด้วย ซึ่งพื้นที่แนวป่าชายเลนชุมชนคูเมืองเป็นผู้ดูแลรักษาและอนุรักษ์

แหล่งเรียนรู้ที่ 3 : ตลาดหินขวาง

จากการปรับภูมิทัศน์แนวป่าชายเลนริมแม่น้ำ กระบี่ควบคู่กับการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้เป็นพื้นที่สีเขียวที่เหมาะสมกับการพักผ่อน ออกกำลังกาย และเชื่อมโยงกับบริเวณท่าเรือหินขวาง ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น และได้พัฒนาต่อยอดในรูปแบบการท่องเที่ยววิถีชุมชนที่ให้ความสำคัญกับการผลิต การบริโภค ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แหล่งเรียนรู้ที่ 4 : ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมอันดามัน

ศูนย์วัฒนธรรมอันดามัน เป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเมือง โดยใช้ศิลปะและสื่อผสมผสาน ภายใต้แนวคิด “ศิลปะสร้างคน คนสร้างเมือง” ซึ่งได้บูรณาการการเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยกิจกรรม โรงเรียนต้นกล้าอันดามัน ซึ่งให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่สีเขียวและจัดภูมิทัศน์ด้วยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับที่สามารถดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

- ✔️ วิทยาลัยฯ : กระบี่เมืองน่าอยู่ ผู้คนน่ารัก ศูนย์กลางการให้บริการ เป็นประตูสู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม พร้อมก้าวสู่เมืองคุณภาพ (Q-City) ในปี พ.ศ. 2569
- ✔️ ประชากร : 31,000 คน
- ✔️ ชุมชนในเขตเทศบาล : 19 ชุมชน
- ✔️ ขนาดพื้นที่ : 19 ตารางกิโลเมตร
- ✔️ ติดต่อ : เทศบาลเมืองกระบี่ 292 ถ. มหาราช ต. ปากน้ำ อ. เมืองกระบี่ จ. กระบี่ 81000
โทรศัพท์ : +66 75 62 0601 โทรสาร : +66 75 62 0603
เว็บไซต์ : www.krabicity.go.th อีเมล : krabicity@gmail.com

เทศบาลเมืองพิจิตร

อ. เมือง จ. พิจิตร

แหล่งเรียนรู้ที่ 1 : ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการสิ่งแวดล้อม
อาคารน้ำตก บึงสีไฟ

อาคารน้ำตกจำลอง โดยระบบพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้
ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ชาวพิจิตร รวมทั้งการอนุรักษ์และการบริหารจัดการ
สิ่งแวดล้อมและพลังงานของเมืองพิจิตร ผ่านสื่อวีดิทัศน์ การสาธิตและ
นิทรรศการมีชีวิต มีการจัดแสดงชาติพันธุ์ชาวพิจิตร มีการจัดแสดงผลิตภัณฑ์
จากวัสดุรีไซเคิล, การสาธิตการใช้พลังงานทดแทนในชีวิตประจำวัน

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 : กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

แหล่งเรียนรู้รูปแบบและวิธีการจัดการมูลฝอยในภาพรวมของเทศบาลเมือง
พิจิตร และผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปขยะเป็นของใช้และเครื่องประดับตกแต่ง
บ้าน โดยปัจจุบันได้พัฒนาสู่การสร้างอาชีพของชุมชน จากการแปรรูปขยะ
ซึ่งมีการส่งจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- ▶ วิสัยทัศน์ : เมืองพิจิตรนำอยู่ บริหารจัดการมีประสิทธิภาพ บริการมีประสิทธิผล ประชาชนพอใจ
- ▶ ประชากร : 22,000 คน
- ▶ ชุมชนในเขตเทศบาล : 25 ชุมชน
- ▶ ขนาดพื้นที่ : 12.017 ตารางกิโลเมตร
- ▶ ติดต่อ : เทศบาลเมืองพิจิตร ถ. บุษบา อ. เมือง จ. พิจิตร 66000
โทรศัพท์ : +66 56 61 2119
เว็บไซต์ : www.phichitmuni.go.th
อีเมล : phichit@phichitmuni.go.th

แหล่งเรียนรู้ที่ 3 : ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการสิ่งแวดล้อม โรงเรียนเทศบาลบ้านท่าหลวง

แหล่งเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบการนำแนวคิด การจัดการสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษา เช่น มีการฝึกนักเรียนให้รู้จักการแยกขยะ การฝึกวินัยการออม ภาคเยาวชน การเรียนรู้การบริโภคอย่างยั่งยืน พร้อมการฝึกทักษะการปลูกผักสวนครัว การสร้างสื่อการเรียนการสอนจากวัสดุรีไซเคิล ฯลฯ

แหล่งเรียนรู้ที่ 4 ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการสิ่งแวดล้อม อาคารที่ทำการชุมชนสังกัด เทศบาลเมืองพิจิตร

แหล่งเรียนรู้การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนของภาคประชาชน ในรูปแบบวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน คัดแยกขยะจากครัวเรือน การปลูกผักอินทรีย์ และกิจกรรมการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ ซึ่งกิจกรรมของแต่ละชุมชนมีความแตกต่างเฉพาะตัวของแต่ละชุมชน ดังนี้

(1) ศูนย์เรียนรู้การปลูกผักไร้ดินชุมชนพิจิตรธานี โดยนำวัสดุเหลือใช้มาเป็นภาชนะปลูกผัก เช่น ขวดน้ำพลาสติก ผ้าใบวานิล

(2) ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปขยะรีไซเคิลชุมชนประชาอุทิศ โดยนำริบบิ้นและเชือกมาถักเป็นสินค้า

(3) ศูนย์เรียนรู้การปลูกผักปลอดสารพิษโดยนำหมักชีวภาพจากขยะอินทรีย์ชุมชนปากทาง

(4) ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปกระดาษรีไซเคิลเพื่ออาชีพชุมชนบุษบา

(5) ศูนย์เรียนรู้การเกษตรปลอดสารพิษชุมชนปากทาง โดยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์หลากหลายสูตรที่มีคุณภาพดีและเทคนิควิธีการปลูกผักปลอดสารพิษแบบทำเป็นอาชีพ

เทศบาลตำบลเกาะคา

อ. เกาะคา จ. ลำปาง

แหล่งเรียนรู้ที่ 1 : ไร่เดือนรักษ์โลก

แหล่งเรียนรู้การจัดการขยะอินทรีย์ในรูปแบบการรวมตัวกันของคนในชุมชนเป็นกลุ่ม ซึ่งผลผลิตที่ได้ คือ ปุ๋ยน้ำชีวภาพและปุ๋ยดินจากบ่อเลี้ยงไส้เดือน โดยผลผลิตส่วนหนึ่งนำไปแบ่งปันให้สมาชิกนำไปใช้เพื่อส่งเสริมการทำเกษตรปลอดสารพิษซึ่งปลอดภัยต่อสุขภาพ และอีกส่วนหนึ่งนำไปบรรจุขายเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิกกลุ่ม และแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งให้กับสวัสดิการชุมชน

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 : ร้านค้าแต่ไม่ขาย

ในชุมชน เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกในการคัดแยกขยะและจัดการขยะรีไซเคิลในครัวเรือน โดยนำขยะที่สามารถรีไซเคิลได้ ใช้แทนเงินสดเพื่อแลกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค โดยชุมชนคัดแยกขยะรีไซเคิล นำมาชั่งน้ำหนัก เพื่อคำนวณปริมาณขยะให้เป็นมูลค่าเงินสดเพื่อแลกซื้อสินค้าในร้าน

ในวัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในวัด ได้แก่ การดูแลความสะอาด การคัดแยกขยะ การเลี้ยงไส้เดือนเพื่อกำจัดขยะอินทรีย์ การปลูกต้นไม้และจัดภูมิทัศน์ต่างๆ ภายในวัดให้สวยงาม โดยจิตอาสาในชุมชนและวัดร่วมกัน รวมทั้งวัดได้นำของจากชุดสังฆทานที่ศาสนิกชนได้นำมาทำบุญในช่วงเทศกาลและงานประเพณีทางศาสนา มาเป็นสิ่งของให้ประชาชนนำขยะที่ขายได้มาแลกเปลี่ยนเป็นสินค้าอุปโภคบริโภคต่างๆ และรายได้จากกิจกรรมก็นำไปใช้เพื่อการพัฒนาวัด ชุมชน

แหล่งเรียนรู้ที่ 3 : คริวเรือนต้นแบบการจัดการขยะ

คริวเรือนต้นแบบที่มีการคัดแยกขยะต้นทางครบทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ ขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะขายได้ และ ขยะอันตราย ซึ่งสามารถลดปริมาณขยะในพื้นที่เทศบาล จาก 250-300 กิโลกรัม/วัน (เมื่อปี 2552) เหลือเพียงวันละประมาณ 80 กิโลกรัม/วัน ในปัจจุบัน

แหล่งเรียนรู้ที่ 4 : บ้านพอเพียงและตู้เย็นในสวน

เพื่อส่งเสริมการสร้างวิถีชุมชนเกษตรพอเพียงตามรอยพ่อหลวง เพื่อการพึ่งพาตนเอง ใช้ชีวิตแบบพอเพียง โดยรณรงค์ปลูกผักผลไม้ตามฤดูกาล พึ่งพาธรรมชาติ ดึงการใช้สารเคมี ปลอดภัยต่อสุขภาพ ไว้กินเองในคริวเรือนอย่างน้อยคริวเรือนละ 7 ชนิด หากมีเหลือก็แบ่งปันกันในชุมชนหรือนำออกจำหน่าย มุ่งสู่ตำบลสุขภาพ และปัจจุบันได้ขับเคลื่อนเป็นนโยบายสาธารณะ เรื่องการสร้าง “ปฏิญญาสุขภาพ” ในทุกชุมชน

แหล่งเรียนรู้ที่ 5 : บ้านน้อมอง

รณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันปรับภูมิทัศน์ทั้งในบริเวณชุมชนและคริวเรือน ให้มีความน่าอยู่น่าอาศัย ถูกหลักสุขาภิบาล โดยบูรณาการงานด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นเกณฑ์ในการประเมินคริวเรือน ซึ่งชุมชนเป็นผู้คิด ทำ ติดตามและประเมินผลด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้เกิดการแก้ไขปัญหาขยะล้นชุมชนอย่างเป็นระบบ และร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาด้วยคนในชุมชนเอง

แหล่งเรียนรู้ที่ 6 : ป่าชุมชน คนเหมรमित

การบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะซึ่งเป็นกิ่งอกริมแม่น้ำโดยชุมชน เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และ “ธนาคารอาหารชุมชน” ซึ่งชุมชนที่อยู่บริเวณโดยรอบพื้นที่ จะร่วมกันหาต้นไม้ยืนต้น ไม้สมุนไพร ไม้ผล พันธุ์หายากใกล้สูญพันธุ์มาปลูก และมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบดูแลต้นไม้ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีกิจกรรมทอดผ้าป่าต้นไม้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวมพันธุ์ไม้จากคนในชุมชน และหากใครที่มีพันธุ์ไม้ที่หายากหรือกำลังจะสูญพันธุ์ก็ให้แจ้งเทศบาล เพื่อรวบรวมและนำมาอนุรักษ์ และเพาะพันธุ์ให้เพิ่มขึ้น ก่อนนำไปขยายพันธุ์สู่ชุมชนต่อไป

▶ วิสัยทัศน์ : “เกาะคาเมืองน่าอยู่” : คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจดี การคมนาคมสะดวก การบริหาร การเมืองโปร่งใส ใส่ใจสิ่งแวดล้อม พร้อมสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมเอื้ออาทรและชุมชนเข้มแข็ง

▶ ประชากร : 5,000 คน

▶ ชุมชนในเขตเทศบาล : 7 ชุมชน

▶ ขนาดพื้นที่ : 4.78 ตารางกิโลเมตร

▶ ติดต่อ : เทศบาลตำบลเกาะคา 399 หมู่ 3 ต. ศาลา อ. เกาะคา จ. ลำปาง 52130
โทรศัพท์ : +66 54 28 1066 โทรสาร : +66 54 25 2402
เว็บไซต์ : www.kohkha.go.th อีเมล : kohkha@hotmail.com
อีเมล : nongteng2555@hotmail.co.th , nongteng.br@gmail.com

เทศบาลตำบลหนองเต็ง

อ. กระสัง จ. บุรีรัมย์

แหล่งเรียนรู้ที่ 1 : ศูนย์เรียนรู้โครงการภูมิปัญญาแห่งแผ่นดินขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย

เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการบูรณาการการเกษตร พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ชุมชนสามารถนำไปดำเนินการเองได้ตามแนวคิดอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 รวมทั้งมีนวัตกรรมสนับสนุนงานด้านการเกษตรและการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นจากวัสดุที่เหลือใช้ เพื่อจะช่วยลดต้นทุนในการประกอบอาชีพ และการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล เช่น เครื่องสับวัชพืช รถพ่วงกวาดถนน โซฟาจากยางรถยนต์ เต่าประหยัดพลังงาน ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีการนำเอาพลังงานโซลาร์เซลล์มาใช้แทนพลังงานไฟฟ้า เช่น การสูบน้ำด้วยพลังงานโซลาร์เซลล์ การผลิตน้ำประปา เป็นต้น

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 : ป่าชุมชนบ้านจวน

เป็นป่าธรรมชาติริมฝั่งลำน้ำชี ที่มีความอุดมสมบูรณ์ และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้ประโยชน์ต่อการดำรงชีพกับชุมชน เช่น เป็นแหล่งอาหาร แหล่งเรียนรู้ศึกษาวิจัย แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นเสมือนกำแพงกันน้ำไม่ให้ลำน้ำชีไหลหลากเข้าท่วมพื้นที่เกษตร ซึ่งอนุรักษ์และบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ โดยคณะกรรมการของชุมชน

แหล่งเรียนรู้ที่ 3 : ธนาคารขะรีไซเคิล

เป็นแหล่งเรียนรู้วิถีชุมชนในการจัดการขยะรีไซเคิล โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและการสร้างแรงจูงใจด้วยรูปแบบการดำเนินงานในเชิงธุรกิจซึ่งบริหารจัดการด้วยชุมชนเอง

แหล่งเรียนรู้ที่ 4 : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านโคกขม้น หมู่ที่ 5

ตั้งอยู่บริเวณอ่างเก็บน้ำหนองกุดใหญ่ ซึ่งในหลวงรัชกาลที่ 9 พร้อมด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เคยเสด็จเยี่ยมราษฎรในปี 2522 และได้พระราชทานแนวทางพัฒนาพื้นที่ และมีพระราชดำริให้กรมชลประทานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำหนองกุดใหญ่ขึ้นในปี 2523 มีพื้นที่ประมาณ 1,000 ไร่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บและระบายน้ำ ตลอดจนปรับวิถีการเพาะปลูกรอบอ่างเก็บน้ำ เป็นการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยปลูกพืชหมุนเวียนตามฤดูกาล สามารถสร้างรายได้ และสร้างอาชีพให้กับเกษตรกรหลังจากฤดูการทำนา มีการรวมกลุ่มอาชีพที่สร้างความเข้มแข็งให้กับคนในชุมชน เช่น กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ กลุ่มเลี้ยงโคขุน กลุ่มปลูกไม้ผล และกลุ่มข้าวหอมมะลิอินทรีย์

แหล่งเรียนรู้ที่ 5 : กลุ่มเลี้ยงไส้เดือนดินกำจัดขยะบ้านหนองตะครอง

เป็นแหล่งเรียนรู้วิถีชุมชนในการจัดการขยะอินทรีย์ ด้วยการนำมาเลี้ยงไส้เดือน และนำผลิตภัณฑ์ที่ได้จากไส้เดือน ได้แก่ น้ำหมักมูลไส้เดือน และปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนมาใช้ในการเกษตร เพื่อลดต้นทุน และลดการใช้สารเคมี

แหล่งเรียนรู้ที่ 6 : ระบบประปาชุมชน บ้านหนองเต็งใหญ่ หมู่ที่ 17

ระบบประปาชุมชน ด้วยการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ทดแทนพลังงานไฟฟ้าในการสูบน้ำในช่วงเวลากลางวัน ซึ่งสามารถผลิตน้ำประปาได้เพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน รวมทั้งบริหารจัดการโดยชุมชนเอง

แหล่งเรียนรู้ที่ 7 : ศูนย์เรียนรู้ลดภาวะโลกร้อน ตั้งอยู่ ณ โรงเรียนบ้านจาน หมู่ที่ 6 ตำบลหนองเต็ง จังหวัดบุรีรัมย์ เกิดจากการร่วมดำเนินงานตาม “โครงการชุมชนรวมพลัง สร้างเมืองน่าอยู่ สุวิถีพอเพียง และลดภาวะโลกร้อน” ซึ่งศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้จะเป็นสื่อกลางในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน ชุมชนเด็กและเยาวชน รวมถึงผู้ที่สนใจด้านภาวะโลกร้อน โดยการนำเสนอข้อมูล วิธีการลดภาวะโลกร้อนได้ด้วยตนเองในวิถีชีวิตประจำวันและแนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเมือง เพื่อรองรับการปรับตัวกับภาวะโลกร้อน

แหล่งเรียนรู้ที่ 8 : สืบสานวิถีพิพิธภัณฑสถานหลวงพ้อเซย

วัดบูรพาภิรามบุรีเป็นพิพิธภัณฑสถานที่ทรงคุณค่าทางวัฒนธรรมภายในประกอบไปด้วยรูปปั้นเหมือนหลวงพ้อเซย (พระครูสิริสีลวิมล) ซึ่งเป็นเกจิอาจารย์ที่ได้รับความเคารพนับถือของชาวหนองเต็ง การจัดแสดงผ้าไหม ผ้าฝ้าย หลากหลายลวดลาย และการจำลองการแต่งกายของกลุ่มชนเผ่า (เขมร ลาว ส่วย) ที่มีวัฒนธรรมการแต่งกายที่แตกต่างกัน

- ▶ วิสัยทัศน์ : หนองเต็งน่าอยู่ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน
- ▶ ประชากร : 12,000 คน
- ▶ ชุมชนในเขตเทศบาล : 18 ชุมชน
- ▶ ขนาดพื้นที่ : 71.17 ตารางกิโลเมตร
- ▶ ติดต่อ : เทศบาลตำบลหนองเต็ง บ้านหนองขาม หมู่ที่ 14 ต. หนองเต็ง อ. กระสัง จ. บุรีรัมย์ 31160
โทรศัพท์ : + 66 44 66 6466
โทรสาร : + 66 44 66 6467
เว็บไซต์ : www.nongteng.go.th
อีเมล : nongteng2555@hotmail.co.th,
nongteng.br@gmail.com

เทศบาลนครเชียงราย

อ. เมือง จ. เชียงราย

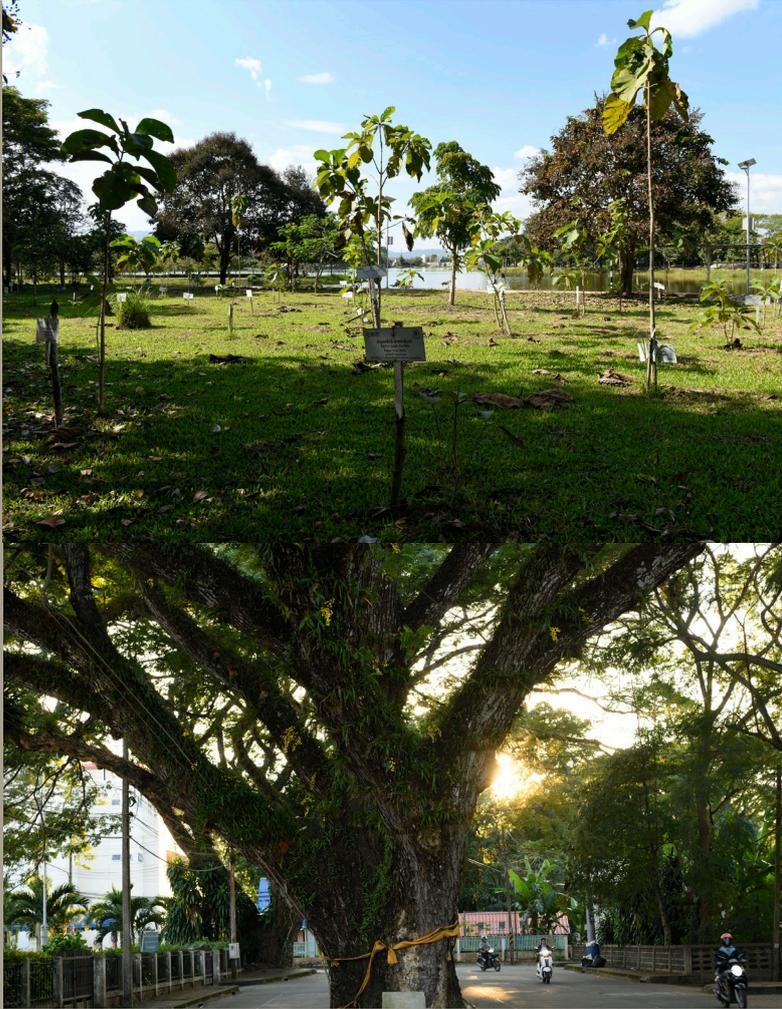
แหล่งเรียนรู้ที่ 1 : ความหลากหลายทางวัฒนธรรม

แสดงถึงวิวัฒนาการของสายน้ำแห่งวัฒนธรรม “แม่น้ำกก” ที่ไหลผ่าน เมืองเชียงรายจากอดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งพัฒนาการของเมืองความผูกพันระหว่างคนกับสายน้ำ รวมถึงการนำวัฒนธรรมมาเป็นเครื่องมือในการฟื้นฟูแม่น้ำกกน้อยสายใน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 : ระบบนิเวศเกษตรกรรมเขตเมือง

ชุมชนป่าจั่ว ชุมชนต้นแบบความมั่นคงทางด้านอาหารปลอดภัย ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านอาหารปลอดภัย โดยการนำ “เกษตรอินทรีย์” เป็นวิถีชุมชน ที่ปลูกพืชผักตามฤดูกาลหลากหลายชนิด บริหารจัดการการผลิตและการตลาดโดยชุมชนเพื่อชุมชน รวมทั้งเป็นห้องเรียนวิชาเกษตรกรรมของนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ โดยเกษตรกรและชุมชนเป็นผู้สอนและเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในเส้นทางปั่นจักรยานท่องเที่ยว

แหล่งเรียนรู้ที่ 3 : ระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ

หนองบึง เป็นหนองน้ำสาธารณะ ลักษณะ “แก้มลิง” เป็นแหล่งกักเก็บน้ำขนาดใหญ่เพื่อไว้ใช้ประโยชน์ในฤดูแล้ง และช่วยชะลอการไหลของน้ำไม่ให้ไหลบ่าอย่างรวดเร็วเข้าท่วมตัวเมืองเชียงใหม่ในฤดูน้ำหลาก ซึ่งบริหารจัดการและดูแลรักษาพื้นที่ โดยชุมชนร่วมกับเทศบาล โดยรอบหนองบึงมีต้นไม้ใหญ่ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ มีการปลูกป่าบริเวณแบบ “มียาวากิ” ซึ่งเป็นห้องเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนภายใต้โครงการอนุรักษ์และพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ โดยประชาชนในทุกภูมิภาคของประเทศไทยสามารถที่จะร่วมดูแลรักษาต้นไม้ในโครงการกับนักเรียนซึ่งจะทำหน้าที่วัดการเจริญเติบโตของต้นไม้ รายงานผล และสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต

แหล่งเรียนรู้ที่ 4 : ความมั่นคงทางอาหารรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ เมืองเชียงราย

การจัดแบ่งพื้นที่ของชุมชนเพื่อเป็นศูนย์ประสานงานและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติของเมืองเชียงราย รวมทั้งจัดพื้นที่จำลองนิเวศเกษตรกรรมผสมผสาน เพื่อความมั่นคงทางอาหารตามแนวทางหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนเป็นศูนย์พักพิงของชุมชนในกรณีเกิดภัยพิบัติ เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้และตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมในการรองรับ และพึ่งพาตนเองได้หากกรณีเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ

- ▶ วิสัยทัศน์ : เชียงรายน่าอยู่ นครแห่งความสุข
- ▶ ประชากร : 73,000 คน
- ▶ ชุมชนในเขตเทศบาล : 64 ชุมชน
- ▶ ขนาดพื้นที่ : 60.85 ตารางกิโลเมตร
- ▶ ติดต่อ : เทศบาลนครเชียงราย 59 ถ. อุดรกิจ ต. เวียง อ. เมือง จ. เชียงราย 57000
โทรศัพท์ : +66 53 71 1333 โทรสาร : +66 53 71 3272
เว็บไซต์ : www.chiangraicity.go.th
อีเมล : info@chiangraicity.go.th

เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยน

อ. เกิง จ. เชียงราย

แหล่งเรียนรู้ที่ 1 : กลุ่มรักษ์ป่า...รักษ์น้ำ

เทศบาลตำบลเชียงเคี่ยนมีพื้นที่ป่าชุมชน 5,259 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์สูง เป็นแหล่งอาหารของชุมชน และเป็นต้นน้ำของแม่น้ำสำคัญ 2 สาย ซึ่งดูแล อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์โดยชุมชน มีการจัดทำแนวเขตป่าชุมชนร่วมกัน ออกกฎระเบียบการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน การจัดเวรยามตรวจตรา และเฝ้าระวังการบุกรุกรวมทั้งการใช้ประโยชน์จากป่าที่ผิดกฎระเบียบ การปลูกป่าทดแทน สำรวจป่าและขึ้นทะเบียนต้นไม้ รวมทั้งการอนุรักษ์น้ำด้วยการขุดลอกคูคลองส่งน้ำ และปล่อยปลาลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 : การคัดแยกขยะ

ชุมชนต้นแบบการคัดแยกขยะ โดยในทุกครัวเรือนต้องคัดแยกขยะออกเป็น 4 ประเภทได้แก่

1. ขยะรีไซเคิล นำไปขายที่ธนาคารขยะรีไซเคิลชุมชน ซึ่งเกิดจากการรวมหุ้นกันของคนในชุมชน บริหารจัดการโดยตั้งคณะกรรมการชุมชน และมีกรตั้งกฎระเบียบการดำเนินงาน

2. ขยะอินทรีย์ รณรงค์ ให้ครัวเรือนจัดทำเสวียนเพื่อจัดการขยะอินทรีย์ให้เป็นปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในการทำเกษตรกรรมในพื้นที่

3. การจัดการขยะทั่วไป ครัวเรือนจะคัดแยกและเก็บไว้เพื่อรอการเก็บรวบรวมไปกำจัดโดยเทศบาล ซึ่งเทศบาลจะดำเนินการจัดเก็บ 2 - 3 เดือน/ครั้ง

4. การจัดการขยะอันตราย เทศบาลได้จัดตั้งถังเก็บรวบรวมขยะอันตรายไว้ในทุกชุมชนๆ ละ 1 จุด และจะเก็บรวบรวมเดือนละ 1 ครั้ง โดยนำมาเก็บไว้ ณ สถานที่จัดเก็บขยะอันตรายของเทศบาล เมื่อมีจำนวนมากพอจึงส่งไปกำจัดต่อไป

แหล่งเรียนรู้ที่ 3 : เศรษฐกิจพอเพียง

หมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้รับถ้วยพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งมีการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเน้นการบริโภคที่ปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การทำเกษตรกรรม และปศุสัตว์อินทรีย์ การใช้เตาแก๊สชีวมวล การใช้สมุนไพรพื้นบ้าน การเลี้ยงผึ้ง การรวมกลุ่มอาชีพจักสานผลิตภัณฑ์พื้นบ้านเพื่อรายได้เสริมให้แก่ผู้สูงอายุ

- ▶ วิสัยทัศน์ : เมืองเชียงใหม่หน้าอยู่ เชียงคู่วัฒนธรรม นำสู่ต้นแบบสิ่งแวดล้อมอาเซียน
- ▶ ประชากร : 4,300 คน
- ▶ ชุมชนในเขตเทศบาล : 12 ชุมชน
- ▶ ขนาดพื้นที่ : 76.3 ตารางกิโลเมตร
- ▶ ติดต่อ : เทศบาลตำบลเชียงใหม่ 65 หมู่ 7 ต. เชียงเคี่ยน อ. เกิงจ. เชียงราย 57160
โทรศัพท์ : +66 53 91 8086 เว็บไซต์ : www.chiangkian.go.th
อีเมล : info@chiangkian.go.th

เทศบาลเมืองพนัสนิคม

อ. พนัสนิคม จ. ชลบุรี

แหล่งเรียนรู้ที่ 1 : สวนสาธารณะ เทศบาลเมืองพนัสนิคม

“การอนุรักษ์และขึ้นทะเบียนต้นไม้ใหญ่ในเมือง” การแปลงแนวความคิดสร้างเมืองสีเขียวสู่การปฏิบัติจริงโดยเสริมสร้างภูมิทัศน์ให้เอื้ออำนวยต่อการพักผ่อนหย่อนใจ และสภาพแวดล้อมของเมือง ด้วยการปลูกต้นไม้ยืนต้น เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลก 9 ตารางเมตร /คน พร้อมทั้งการสำรวจเพื่อขึ้นทะเบียนต้นไม้ใหญ่ในเมือง และนำมาคำนวณปริมาณการดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ของต้นไม้ทั้งหมดในเมือง

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 : โรงเรียนเทศบาล 1 ศรีกิตติวรรณอนุสรณ์ โรงเรียนต้นแบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

แหล่งเรียนรู้ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและ คณะครูในโรงเรียน นักเรียนและชุมชน เป็นโรงเรียนต้นแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ผ่านกิจกรรมการปลูกพืชปลอดสารพิษ สวนสมุนไพรพื้นบ้าน การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ธนาคารขยะ ผลิตภัณฑ์จากการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ การทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับใช้สอยในครัวเรือน การงดใช้โฟมและบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง

จุดที่ 1 การปลูกพืชปลอดสารพิษ

แหล่งเรียนรู้เทคนิคการปลูกผักปลอดสารพิษ ในหลากหลายวิธี เพื่อให้นักเรียนและผู้สนใจ ศึกษาเป็นแนวทางในการปลูกผักปลอดสารพิษ บริเวณอาคารบ้านเรือน

จุดที่ 2 ชมพืชสวนสมุนไพรพื้นบ้าน

ส่งเสริมให้นักเรียนปลูกพืชสวนสมุนไพรพื้นบ้าน เพื่ออนุรักษ์พืชสวนสมุนไพรและส่งเสริมให้นำสวนสมุนไพรมารักษาโรค รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรที่ใช้ภายนอกสำหรับแจกจ่ายให้กับ ผู้ปกครองและคนในชุมชน

จุดที่ 3 การทำปุ๋ยหมัก

เพื่อลดปริมาณขยะอินทรีย์บริเวณโรงเรียน โดยการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์และเพื่อ สนับสนุนงานด้านการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและปลูก ผักปลอดสารพิษของโรงเรียน โดยใช้ปุ๋ยหมัก เป็นวัตถุดิบในการฟื้นฟูดินให้เหมาะสำหรับการ ปลูกพืชทุกชนิด ทำให้พืชเจริญเติบโตโดยไม่มี โรคและแมลงรบกวน

จุดที่ 4 น้ำหมักชีวภาพจากขยะอินทรีย์

เพื่อลดปริมาณขยะอินทรีย์บริเวณโรงเรียน โดยการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ด้านการทำ น้ำหมักชีวภาพจากขยะอินทรีย์ เพื่อนำไปช่วย พัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น กำจัดกลิ่น บำบัดน้ำเสีย ช่วยย่อยสลายอินทรีย์วัตถุ และ ปรับสภาพของเสีย

จุดที่ 5 ธนาคารขยะและผลิตภัณฑ์จากขยะ

เพื่อส่งเสริมการคัดแยกขยะอย่างเป็นระบบ และมีการบริหารจัดการขยะรีไซเคิลอย่างมี ประสิทธิภาพ รวมทั้งช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะและรักษา สิ่งแวดล้อม

แหล่งเรียนรู้ที่ 3 : ศูนย์การเรียนรู้เมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่

เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำบัด และปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียจากครัวเรือน และชุมชนให้ดีขึ้น โดยการนำขยะอินทรีย์จาก ครัวเรือนและตลาดมาใช้ประโยชน์ผสมผสาน กับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพรพื้นบ้าน ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ และเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อมไว้ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้ง น้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในครัวเรือน

วิสัยทัศน์ : พัฒนาเมืองพนัสนิคมเป็นเมืองน่าอยู่อย่าง ยั่งยืน ด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียง และกระบวนการ มีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้

ประชากร : 10,989 คน

ชุมชนในเขตเทศบาล : 12 ชุมชน

ขนาดพื้นที่ : 2.76 ตารางกิโลเมตร

ติดต่อ : เทศบาลเมืองพนัสนิคม 22/7 ถ. เมืองเก่า ต. พนัสนิคม อ. พนัสนิคม จ. ชลบุรี 20140
โทรศัพท์ : +66 38 78 7947-8 ต่อ 102
โทรสาร : +66 38 46 1512, +66 38 47 3549
เว็บไซต์ www.phanatnikhomcity.go.th

ที่ปรึกษา
รัชฎา สุริยกุล ณ อยุธยา
สุรชัย อจลบุญ
วีรวัฒน์ ปภุสสโร

บรรณาธิการบริหาร
ทองใบ เวชพันธ์
สร้อยนภา หาญเมตตา
ผการัตน์ เฟิงส์สวัสดิ์

บรรณาธิการ
อัญชลี มะลิวัลย์
ชาอาตะห์ ตู๋เพชร
สุดาลักษณ์ บัวล่า
วิรัตน์ สงศรี
ลิณีนาฏ อ้นบุรี
ปทุมยหุช ชินบุตร
ชนาธินาถ คุ่มรักษ์

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2561

ออกแบบ ภาพประกอบ และดำเนินการพิมพ์
บริษัท ป่าฝน เนกซ์สเตป จำกัด

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
เลขที่ 49 ถนนพระราม 6 ซอย 30 พญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 02 278 8400-19 อีเมล info@deqp.mail.go.th
www.deqp.go.th, www.environment.in.th

สงวนลิขสิทธิ์โดย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
สำหรับการพิมพ์เพื่อเผยแพร่ภาพซ้ำต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อนเท่านั้น

ข้อมูลเพิ่มเติม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

49 พระราม 6 ซอย 30 พญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทร. 02 278 8400-19 อีเมล info@deqp.mail.go.th
www.deqp.go.th, www.environment.in.th

